

TÜKETİCİ KREDİLERİ VE İŞÇİ SINIFININ DURUMU

Aydınlık Gazetesi, 6 Şubat 2012

Yıldırım Koç

Türkiye işçi sınıfının davranışlarını açıklayabilmekte kullanılan etmenlerden biri, gerçek gelir düzeyindeki değişimlerdir. Çok özetle; işçinin veya memurun gerçek geliri (satılma gücü) düşerse, mutlak yoksullaşma söz konusudur. Ciddi bir mutlak yoksullaşma varsa, diğer bazı etmenlerin de aynı anda bulunması durumunda, işçi sınıfının kendiliğindenci hareketi yükselir. Kimsenin tahrik ve teşvik etmesine gerek kalmadan, işçi ve memur kitlesi eyleme geçer.

Ancak AKP döneminde bu analizlerin yapılmasını çok zorlaştıran bir etmen ortaya çıktı.

Tüketici kredileri ve kredi kartı kullanımı patladı. Böylece insanlar gelecekteki kazançlarını şimdiden harcamaya, ciddi miktarda borçlanmaya başladı.

Bu uygulama, işçinin ve memurun, gerçek gelirlerdeki düşüşün etkisini kısa vadede daha az hissetmesine ve hatta hiç hissetmemesine yol açtı. Gerçek gelirler düşerken, tüketici kredisi ve kredi kartı kullanımı sayesinde yaşam standardını yükseltici harcamalar bile yapılabildi.

Ancak uzun vadede bunun acısı çıktı. Düzene bağımlılık arttı. Tüketici kredisi ve kredi kartı kullanımından doğan borçların taksitleri insanların eylem yeteneğine büyük darbe indirdi. Borcu varken işsiz kalma korkusu, insanları daha kötü koşullarda ve hatta daha düşük ücretlerle çalışmayı kabule zorladı.

Günümüzde işçi sınıfının davranışlarını açıklamaya çalışırken, tüketici kredisi ve kredi kartı kullanımının hem birinci aşamasının, hem de ikinci aşamasının etkileri mutlaka dikkate alınmalıdır.

Tüketici kredileri nasıl gelişti?

AKP 2002 yılı sonunda iktidara geldi. 2002 yılında 1 milyon 275 bin kişiye toplam 3,3 milyar lira tüketici kredisi verilmiş.

2010 yılında 8 milyon 42 bin kişiye toplam 103,0 milyar lira tüketici kredisi verilmiş.

AKP iktidarı döneminde tüketici kredisi alanların sayısı, 1,3 milyondan 8,0 milyona yükselmiş.

Verilen tüketici kredisi de 3,3 milyar liradan 103,0 milyar liraya çıkmış.

Bunlar yıl içinde verilen tüketici kredileri.

Yıl sonu itibariyle tüketici kredisi borcu olanların durumu nasıl?

2002 yılı sonunda 1 milyon 655 bin kişinin toplam 2,8 milyar lira tüketici kredisi borcu varmış.

2010 yılı sonunda 11 milyon 301 bin kişinin toplam 122,2 milyar lira tüketici kredisi borcu varmış.

AKP iktidarında yıl sonu itibariyle tüketici kredisi borçlusu sayısı 1,6 milyondan 11,3 milyona yükselmiş.

Tüketici kredisi borcu da 2,8 milyar liradan 122,2 milyar liraya çıkmış.

2010 yılında 103 milyar liralık tüketici kredisi kullanılmış. Bunun 7,8 milyar lirası taşıt, 31,8 milyarı konut, 60,5 milyarı ihtiyaç maddeleri alımı, 2,9 milyarı da diğer işler için kullanılmış. İhtiyaç kredileri dayanıklı tüketim malları, yarı dayanıklı tüketim malları, evlilik, eğitim ve sağlık için alınmış. 2010 yılında tüketici kredisi kullanan 11,3 milyon kişinin 7,3 milyonu, günlük ihtiyaçlarının karşılanabilmesi için gerekli gördükleri ürünleri alabilmek için ihtiyaç kredisi kullanmış.

2010 yılında tüketici kredisi kullanan 8 milyon 42 bin kişinin yarısından fazlası, 4 milyon 359 bini ücretliymiş. 2,7 milyonluk "diğer" kategorisi içinde de epey ücretli olduğu düşünülebilir. Diğer bir deyişle, tüketici kredisi kullananların büyük bölümü, işçisi ve memuruyla, işçi sınıfı.

İşçi sınıfımız, böylece ödediği tüketici kredisi faizleriyle bankalar tarafından da sömürülüyor. Sendikalarımız ise bu sömürü karşısında susuyor.

İşçi sınıfımızın bugünkü sessizliğinin, ancak giderek daha da büyüyen ve bir gün dayanılmaz olacak olan yükünün öyküsünün bir bölümü böyle.